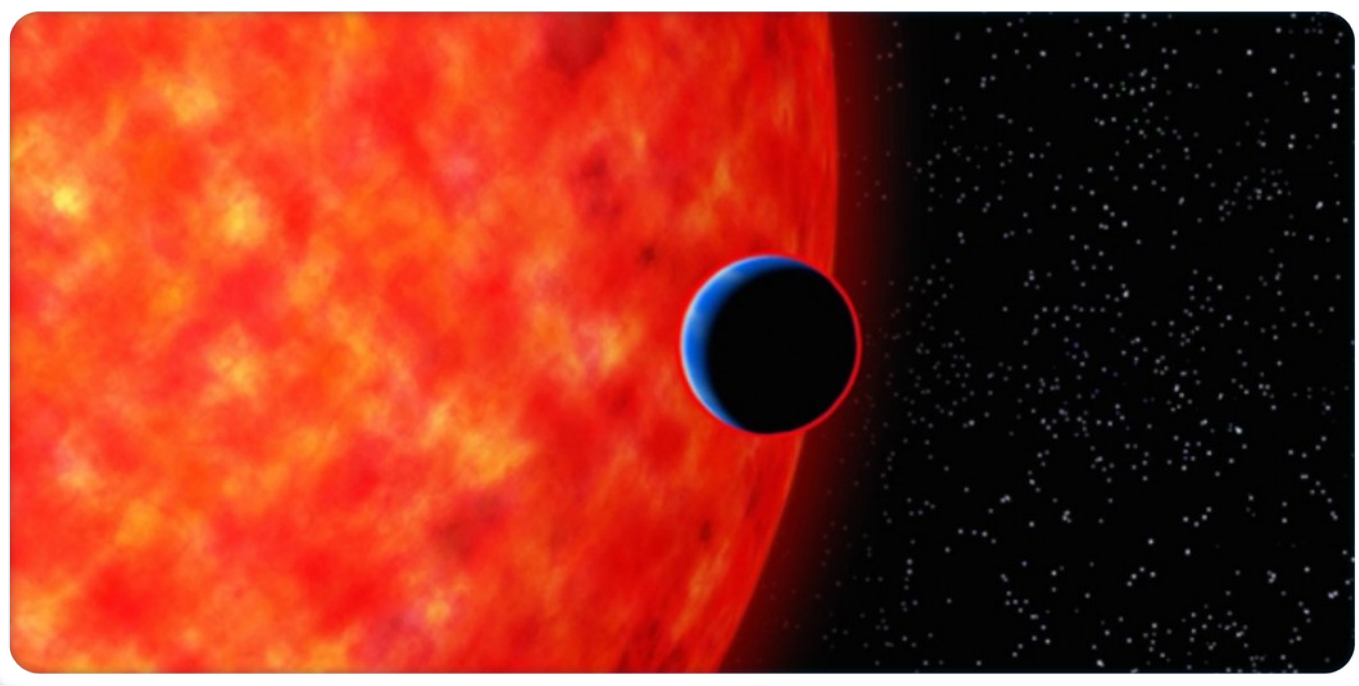

Nitz' taq ilb'al uwakaj kkiriq raxkaj uwakaj pa jun k'olib'al kech Ajkaj jalwach

Konojel winaq utz kkil jun raxkaj uwakaj. Xa k'ut ¿La aweta'am jasche raxkaj le uwakaj? ¿Jasche man rax taj on q'an on saqkaq? Le tzalijisab'al wachaj rech we k'otb'al chi'aj kriqitaj ruk' rilik le taq tz'aqatil le sutinaq chi rij le kaj. Wa' ub'i'na'am "ukaqikaj ulew".

Le ukaqikaj ulew winaqirisam chech billones rech billones nitz' taq utz'aqatil, sib'alaj taq nitz' chech le qabaq'wach, xa k'ut sib'alaj e rajawaxik chech le qak'aslemal pa we uwachulew. Kkiya' le uxlab' le kqajek'o, kkiq'atej le utun q'ij, kojkiq'atej chi uwach le tew chaq'ab'il.

Are taq le uwachine le Q'ij kape pa le kaqiq', are k'i le tz'ajb'al man k'ax ta rulik kub'an pa le uwachulew. Xa k'ut, le tz'ajb'al raxkaj kupaq'ij rib' ruk' nitz'aq taq jastaq rumal la' kapixk'an pa ronojel, kub'an chech le kaj chi raxkaj le kaka'yik. Wa' we jastaq ri' ub'ina'am ujab'unem Rayleigh (le usik'ixik uwach "Reling").

Pa ri uwuqq'ij kanoq, ile e nok'ol uwakaj rech LCOGT (Red Global de telescopios del observatorio Las Cumbres) xkil ujab'unem Rayleigh pa le kaqiq' rech jun naj uwachulew alienigena! Katajin kakikoj telescopios rech LCOGT le jun metro raqan, le are nitz' chi uwach le taq telescopio le qas kakoj chech we jalajoj taq rilik.

Are wa' nab'e mul chi ka'ilifaj le kaj sib'alaj rax pa jun exo-k'olaj pa kaj sib'alaj nitz' (xa 4 mul sib'alaj nim chi uwach le Uwachulew, pacha' animal le Neptuno). Xuquje', ile uriqik kuk'utu pacha' nitz'aq ilb'al uwakaj sib'alaj nim kichak chech usolik uxe' le ukaqiq'al uwachulew pa nik'aj chi uwachulew kech alienigenas!

COOL FACT

¡Le ilb'al uwakaj rech LCOGT e kojom kumal ak'alab' chech rilik taq le kaj! ¿Jas uwach kawaj kaweta'maj we kakoj jun ilb'al unajal robótico rech 1 metro? Chataq uloj jun oqxa'n chi qech pa unawe@cardiff.ac.uk xuquje' ¡kach'ak q'ijol chech rilik pa le ilb'al unajal!

More information about EU-UNAW
Space Scoop: www.unawe.org/kids/